

I

(Legislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2021/1119

ze dne 30. června 2021,

kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Existenční hrozba vyplývající ze změny klimatu vyžaduje, aby Unie i členské státy zvýšily své ambice a zintenzivnily opatření v oblasti klimatu. Unie je odhodlána zvýšit své úsilí v boji proti změně klimatu a dosáhnout cílů Pařížské dohody přijaté na základě Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (dále jen „Pařížská dohoda“) ⁽⁴⁾, přičemž se bude řídit svými zásadami a nejlepšími dostupnými vědeckými poznatky, a to v kontextu dlouhodobého teplotního cíle Pařížské dohody.
- (2) Ve svém sdělení nazvaném „Zelená dohoda pro Evropu“ (dále jen „Zelená dohoda pro Evropu“) ze dne 11. prosince 2019 vytyčila Komise novou strategii růstu, jejímž cílem je transformovat Unii ve spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která bude mít v roce 2050 nulové čisté emise skleníkových plynů a ve které nebude mít hospodářský růst vazbu na využívání zdrojů. Cílem Zelené dohody pro Evropu je rovněž chránit, zachovávat a posilovat přírodní kapitál Unie a chránit zdraví a blahobyt občanů před environmentálními riziky a dopady. Současně však tato transformace musí být spravedlivá a inkluzivní a nikdo při ní nesmí zůstat opomenut.
- (3) Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC) ve své zvláštní zprávě z roku 2018 o dopadech globálního oteplení o 1,5 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí a o souvisejících plánech pro snižování celosvětových emisí skleníkových plynů v kontextu posilování globální reakce na hrozbu změny klimatu, udržitelného rozvoje a úsilí o vymýcení chudoby⁴ poskytuje silný vědecký základ pro boj proti změně klimatu a dokládá, že je třeba urychleně zintenzivnit opatření v oblasti klimatu a pokračovat v přechodu na klimaticky neutrální ekonomiku. Uvedená zpráva potvrzuje, že je třeba okamžitě snížit emise skleníkových plynů a že nárůst teploty v rámci změny

⁽¹⁾ Úř. věst. C 364, 28.10.2020, s. 143 a Úř. věst. C 10, 11.1.2021, s. 69.

⁽²⁾ Úř. věst. C 324, 1.10.2020, s. 58.

⁽³⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 24. června 2021 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a postoj Rady ze dne 28. června 2021.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 282, 19.10.2016, s. 4.

klimatu musí být omezen na 1,5 °C, zejména proto, aby se snížila pravděpodobnost výskytu extrémních povětrnostních jevů a dosažení bodu, kdy změny již budou nevratné. Mezivládní vědecko-politická platforma pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) poukázala ve své globální hodnotící zprávě o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách z roku 2019 na celosvětový úbytek biologické rozmanitosti a upozornila na skutečnost, že změna klimatu je jeho třetí nejvýznamnější příčinou.

- (4) K tomu, aby bylo možné přispět k hospodářské a společenské transformaci, tvorbě kvalitních pracovních míst, udržitelnému růstu, dosažení cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje a k dosažení dlouhodobého teplotního cíle Pařížské dohody spravedlivým, sociálně vyváženým a nákladově účinným způsobem, je zásadně důležité, aby byl pevně stanoven dlouhodobý cíl.
- (5) Je nutné zabývat se rostoucími zdravotními riziky spojenými se změnou klimatu, k nimž patří častější a silnější vlny veder, lesní požáry a záplavy, ohrožení dodávek potravin a vody a jejich bezpečnosti a vznik a šíření infekčních chorob. Jak Komise oznámila ve svém sdělení ze dne 24. února 2021 nazvaném „Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“, Komise nyní vytvořila v rámci Evropské platformy pro přizpůsobení se změně klimatu Climate-ADAPT evropské středisko pro sledování klimatu a zdraví, jehož úkolem je získávat více poznatků o zdravotních rizicích způsobených změnou klimatu a snažit se tato rizika předvídat a minimalizovat.
- (6) Toto nařízení ctí základní práva a dodržuje zásady uznané Listinou základních práv Evropské unie, zejména v jejím článku 37, který usiluje o prosazení začlenění vysoké úrovně ochrany životního prostředí a zvyšování jeho kvality do politik Unie v souladu se zásadou udržitelného rozvoje.
- (7) Opatření v oblasti klimatu by měla být příležitostí pro všechny sektory hospodářství Unie a měla by přispět k tomu, aby unijní průmysl měl vedoucí postavení v globálních inovacích. Díky regulačnímu prostředí Unie a snahám průmyslových podniků je možné dosáhnout toho, aby hospodářský růst nebyl spojen s emisemi skleníkových plynů. V Unii se například emise skleníkových plynů v letech 1990-2019 snížily o 24 %, zatímco ekonomika za stejnou dobu vzrostla o 60 %. Aniž jsou dotčeny závazné právní předpisy a další iniciativy přijímané na úrovni Unie, měla by k dosažení klimatické neutrality Unie do roku 2050 přispívat všechna hospodářská odvětví, včetně energetiky, průmyslové výroby, dopravy, vytápění a chlazení a budov, zemědělství, zpracování odpadu a odvětví využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví, bez ohledu na to, zda se na tato odvětví vztahuje systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii (dále jen „EU ETS“). Za účelem většího zapojení všech hospodářských subjektů by měla Komise inkluzivním a reprezentativním způsobem vytvářet vazby mezi klíčovými subjekty s cílem rozvíjet odvětvové klimatické dialogy a partnerství a vybízet jednotlivá odvětví k tomu, aby vytvářela orientační dobrovolné plány, jak hodlají dosáhnout cíle klimatické neutrality Unie do roku 2050. Tyto plány by byly cenným příspěvkem ke snaze pomoci hospodářským odvětvím plánovat nezbytné investice, které jsou nutné pro uskutečnění přechodu na klimaticky neutrální ekonomiku, a vedly by rovněž k většímu zapojení jednotlivých odvětví do hledání klimaticky neutrálních řešení. Uvedené plány by měly rovněž doplňovat stávající iniciativy, včetně Evropské bateriové aliance a Evropské aliance pro čistý vodík, které rozvíjejí průmyslovou spolupráci při přechodu ke klimatické neutralitě.
- (8) Pařížská dohoda stanoví ve svém čl. 2 odst. 1 písm. a) dlouhodobý teplotní cíl a v souladu s ustanovením svého čl. 2 odst. 1 písm. b) usiluje o posílení globální reakce na hrozbu, kterou představuje změna klimatu, cestou zvyšování schopnosti přizpůsobovat se nepříznivým dopadům změny klimatu a prostřednictvím sladění finančních toků s nízkoemisním rozvojem odolným vůči změně klimatu dle čl. 2 odst. 1 písm. c) této dohody. Toto nařízení je obecným rámcem pro příspěvek Unie k Pařížské dohodě a mělo by zajistit, aby ke globální reakci na změnu klimatu dle Pařížské dohody přispívala jak Unie, tak i její členské státy.

- (9) Opatření Unie a členských států v oblasti klimatu si v kontextu Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a v zájmu dosažení cílů Pařížské dohody kladou za cíl chránit obyvatelstvo a planetu, blahobyt, prosperitu, ekonomiku, zdraví, potravinové systémy, integritu ekosystémů a biologickou rozmanitost před hrozbou změny klimatu a dále maximalizovat prosperitu v mezích naší planety a zvýšit odolnost a snížit zranitelnost společnosti vůči změně klimatu. Unie a členské státy by se proto měly ve své činnosti řídit zásadou předběžné opatrnosti a zásadou „znečišťovatel platí“, které jsou stanoveny ve Smlouvě o fungování Evropské unie, a měly by rovněž přihlížet k zásadě „energetická účinnost v první řadě“, s níž pracuje Energetická unie, a zásadě „neškodit“, kterou stanovuje Zelená dohoda pro Evropu.
- (10) K dosažení klimatické neutrality by měla přispívat všechna hospodářská odvětví, v nichž jsou emise nebo propady skleníkových plynů upraveny právem Unie.
- (11) Protože na úroveň emisí skleníkových plynů má velký vliv výroba a spotřeba energie, je nezbytné, aby se uskutečnil přechod na bezpečný, udržitelný, cenově dostupný a odolný energetický systém, který bude založen na obnovitelných zdrojích energie, dobře fungujícím vnitřním trhu s energií a zlepšování energetické účinnosti a současně bude snižovat energetickou chudobu. Důležitými hnacími silami dosažení cíle klimatické neutrality jsou rovněž digitální transformace, technologické inovace a výzkum a vývoj.
- (12) Pro dosažení cíle snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030 má Unie regulační rámec, který je výsledkem dohody dosažené v roce 2014, tedy ještě před vstupem Pařížské dohody v platnost. Právní předpisy provádějící uvedený cíl zahrnují mimo jiné směrnici Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES⁽⁵⁾, kterou byl zřízen EU ETS, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842⁽⁶⁾, které stanovilo vnitrostátní cíle pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030, a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841⁽⁷⁾, které členskými státem ukládá, aby dosáhly rovnováhy mezi emisemi skleníkových plynů a jejich pohlcováním v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví.
- (13) EU ETS je ústředním prvkem politiky Unie v oblasti klimatu a představuje její klíčový nástroj pro nákladově efektivní snižování emisí skleníkových plynů.
- (14) Komise ve svém sdělení ze dne 28. listopadu 2018 nazvaném „Čistá planeta pro všechny – Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky“ představila vizi pro dosažení nulových čistých emisí skleníkových plynů v Unii do roku 2050 prostřednictvím sociálně spravedlivé a nákladově efektivní transformace.
- (15) Prostřednictvím balíčku opatření „Čistá energie pro všechny Evropany“ ze dne 30. listopadu 2016 Unie plní ambiciózní program dekarbonizace, jehož součástí je zejména rozvoj silné energetické unie zahrnující cíle v oblasti energetické účinnosti a využívání energie z obnovitelných zdrojů do roku 2030, jak jsou uvedeny ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU⁽⁸⁾ a (EU) 2018/2001⁽⁹⁾, a posilování příslušných právních předpisů, včetně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU⁽¹⁰⁾.
- (16) Unie je světovým lídrem transformace na klimatickou neutralitu a je odhodlána přispět ke zvýšení celosvětových ambicí a k posílení globální reakce na změnu klimatu, a to s využitím všech nástrojů, které má k dispozici, včetně diplomatické činnosti v oblasti klimatu.

(5) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32).

(6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 26).

(7) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU (Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 1).

(8) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnice 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1).

(9) Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82).

(10) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov (Úř. věst. L 153, 18.6.2010, s. 13).

- (17) S cílem ochránit obyvatelstvo a planetu před hrozbou nebezpečné změny klimatu a nadále plnit dlouhodobý teplotní cíl stanovený Pařížskou dohodou na základě vědeckých hodnocení IPCC, IPBES a Evropského vědeckého poradního výboru pro změnu klimatu, jakož i hodnocení jiných mezinárodních orgánů, by Unie měla ve svých opatřeních v oblasti klimatu a v úsilí stát v čele činnosti na mezinárodní úrovni pokračovat i po roce 2050.
- (18) Riziko úniku uhlíku nadále hrozí ve vztahu k mezinárodním partnerům, kteří nemají stejné normy ochrany klimatu jako Unie. Komise proto hodlá předložit návrh, aby byl ve vybraných odvětvích zřízen mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, který by toto riziko snížil způsobem slučitelným s pravidly Světové obchodní organizace. Důležité také je, aby byly zachovány účinné pobídky na podporu technologických řešení a inovací, které umožní dosáhnout toho, aby unijní ekonomika byla klimaticky neutrální a přitom konkurenceschopná, a které současně zajistí investiční jistotu.
- (19) Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu požadoval, aby se nezbytná transformace v klimaticky neutrální společnost uskutečnila nejpozději do roku 2050 a stala se příkladem evropského úspěchu, a ve svém usnesení ze dne 28. listopadu 2019 vyhlásil stav klimatické a environmentální nouze. Rovněž opakovaně vyzýval Unii, aby svůj cíl v oblasti klimatu do roku 2030 zvýšila a aby tento zvýšený cíl učinila součástí tohoto nařízení. Evropská rada se ve svých závěrech ze dne 12. prosince 2019 dohodla na cíli dosáhnout do roku 2050 klimaticky neutrální Unie v souladu s cíli Pařížské dohody a zároveň uznala, že je třeba zavést podpůrný rámec, který bude přínosný pro všechny členské státy a bude zahrnovat vhodné nástroje, pobídky, podporu a investice s cílem zajistit nákladově efektivní, spravedlivou a sociálně vyváženou transformaci s přihlédnutím k různým vnitrostátním podmínkám, pokud jde o jejich výchozí situaci. Rovněž konstatovala, že transformace bude vyžadovat značné veřejné a soukromé investice. Dne 6. března 2020 předala Unie sekretariátu Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC) svou dlouhodobou strategii nízkemisního rozvoje a dne 17. prosince 2020 svůj vnitrostátně stanovený příspěvek, a to po jejich schválení Radou.
- (20) Unie by měla usilovat o to, aby na jejím území bylo do roku 2050 dosaženo rovnováhy mezi antropogenními zdroji emisí skleníkových plynů v rámci celého hospodářství a mezi jejich pohlcováním pomocí propadu, a poté případně usilovat o dosažení negativních emisí. Uvedený cíl by se měl vztahovat na celounijní emise a pohlcování skleníkových plynů regulované právem Unie. Mělo by být možné upravit tyto emise a pohlcování v rámci přezkumu příslušných právních předpisů v oblasti klimatu a energetiky. Propady zahrnují přírodní a technologická řešení, jak jsou uváděna v inventuře skleníkových plynů Unie předávané sekretariátu UNFCCC. Při dekarbonizaci, a to zejména při snižování emisí z průmyslových procesů, mohou hrát roli řešení, která jsou založena na technologiích zachycování a ukládání uhlíku (CCS) a zachycování a využívání uhlíku (CCU), pokud se jednotlivé členské státy rozhodnou tyto technologie využívat. Na dosažení cíle klimatické neutrality na úrovni Unie do roku 2050 by se měly podílet všechny členské státy společně, přičemž členské státy, Evropský parlament, Rada a Komise by měly přijmout nezbytná opatření, která umožní tento cíl splnit. Důležitou součástí opatření, která budou k dosažení tohoto cíle potřeba, budou představovat opatření na úrovni Unie.
- (21) Ve svých závěrech z 8. a 9. března 2007 potvrdila Evropská rada cíl Unie týkající se snižování emisí skleníkových plynů do roku 2020, v závěrech z 23. a 24. října 2014 pak potvrdila rámec politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030. Ustanoveními tohoto nařízení o stanovení cíle Unie v oblasti klimatu pro rok 2040 není dotčena úloha Evropské rady, jak je stanovena ve Smlouvách, pokud jde o vymezení obecného politického směřování a priorit pro rozvoj politiky Unie v oblasti klimatu.
- (22) Při přechodu ke klimatické neutralitě v Unii hrají zásadní úlohu propady uhlíku, přičemž významný přínos mají v této souvislosti zejména odvětví zemědělství, lesnictví a využívání půdy. Jak Komise oznámila ve svém sdělení ze dne 20. května 2020 nazvaném „Strategie ‚od zemědělce ke spotřebiteli‘ pro spravedlivé, zdravé a ekologické potravinové systémy“, bude v nadcházející iniciativě týkající se nízkouhlíkového zemědělství („carbon farming“) prosazovat nový ekologický obchodní model, který bude odměňovat správce půdy za snižování emisí skleníkových plynů a odstraňování uhlíku. Kromě toho se Komise ve svém sdělení ze dne 11. března 2020 nazvaném „Nový

akční plán pro oběhové hospodářství pro čistší a konkurenceschopnější Evropu“ zavázala k vypracování regulačního rámce pro certifikaci odstraňování uhlíku, který bude založený na spolehlivé a transparentní evidenci uhlíku za účelem sledování a ověřování postupů odstraňování uhlíku, přičemž bude zajištěno, aby nedocházelo k negativním dopadům na životní prostředí, zejména na biologickou rozmanitost, veřejné zdraví nebo na sociální či hospodářské cíle.

- (23) Při snaze o zachování, řízení a zvyšování přírodních propadů a při podpoře biologické rozmanitosti by pomohla obnova ekosystémů, která současně přispívá k boji proti změně klimatu. Mimoto ke snižování emisí skleníkových plynů do atmosféry přispívají lesy díky své „trojí úloze“, totiž coby místo propadů, ukládání a nahrazování uhlíku, která současně zajišťuje, že mohou dále růst a poskytovat mnoho dalších služeb.
- (24) Unie musí mít k dispozici vědecké znalosti, nejlepší dostupné a aktuální poznatky a faktické a transparentní informace a opírat o ně svá opatření v oblasti klimatu a své úsilí o dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Měl by být zřízen Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu (dále jen „poradní výbor“), který bude díky své nezávislosti a vědecké a technické odbornosti sloužit jako referenční místo k získávání vědeckých poznatků týkajících se změny klimatu. Poradní výbor by měl doplňovat činnost Evropské agentury pro životní prostředí a při provádění svých úkolů jednat nezávisle. Jeho úkoly by se neměly překrývat s úkoly IPCC na mezinárodní úrovni. Za účelem zřízení poradního výboru je proto třeba pozměnit nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009⁽¹¹⁾. Při poskytování odborného vědeckého poradenství příslušným vnitrostátním orgánům v rámci klimatických politik mohou hrát důležitou úlohu vnitrostátní poradní orgány pro oblast klimatu, což může být jedním z jejich úkolů stanovených členskými státy, v nichž tyto poradní orgány existují. Členské státy, které tak dosud neučinily, jsou proto vyzvány k tomu, aby vnitrostátní poradní orgán pro oblast klimatu zřídily.
- (25) Jak je zdůrazněno v Zelené dohodě pro Evropu, přechod ke klimatické neutralitě vyžaduje změny v celém spektru politik a kolektivní úsilí všech odvětví hospodářství a společnosti. Evropská rada ve svých závěrech ze dne 12. prosince 2019 uvedla, že všechny příslušné právní předpisy a politiky Unie musejí být v souladu s plněním cíle dosáhnout klimatické neutrality a přispívat k němu, a současně respektovat rovné podmínky, a vyzvala Komisi, aby prověřila, zda je za tímto účelem nezbytná úprava stávajících pravidel.
- (26) Jak bylo oznámeno v Zelené dohodě pro Evropu, Komise ve svém sdělení ze dne 17. září 2020 nazvaném „Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů“ provedla posouzení cíle Unie v oblasti snižování emisí skleníkových plynů do roku 2030. Komise tak učinila na základě komplexního posouzení dopadů a s přihlédnutím ke své analýze integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky klimatu předložených v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999⁽¹²⁾. S ohledem na cíl klimatické neutrality, jenž by měl být dosažen do roku 2050, by měly být do roku 2030 emise skleníkových plynů sníženy a jejich pohlcování zvýšeno tak, aby byly čisté emise skleníkových plynů, tj. emise po odečtení pohlcených emisí, do roku 2030 sníženy v rámci celého hospodářství na jejím území alespoň o 55 % ve srovnání s rokem 1990. Evropská rada uvedený cíl potvrdila ve svých závěrech ze zasedání ve dnech 10. a 11. prosince 2020. Vydala rovněž počáteční pokyny k jeho plnění. Uvedený nový cíl Unie v oblasti klimatu pro rok 2030 je dalším cílem pro účely čl. 2 bodu 11 nařízení (EU) 2018/1999, a nahrazuje tudíž celounijní cíl pro rok 2030 v oblasti emisí skleníkových plynů stanovený v uvedeném bodě. Kromě toho by Komise měla do 30. června 2021 posoudit, jak by bylo třeba změnit příslušné právní předpisy Unie, kterými se unijní cíl v oblasti klimatu pro rok 2030 provádí, aby bylo tohoto snížení čistých emisí dosaženo. Vzhledem k tomu Komise oznámila revizi příslušných právních předpisů v oblasti klimatu a energetiky, která bude přijata v rámci balíčku týkajícího se mimo jiné obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti, využívání půdy, zdanění energie, výkonnostních norem pro emise CO₂ pro lehká užitková vozidla, sdílení úsilí a EU ETS.

⁽¹¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009 ze dne 23. dubna 2009 o Evropské agentuře pro životní prostředí a Evropské informační a pozorovací síti pro životní prostředí (Úř. věst. L 126, 21.5.2009, s. 13).

⁽¹²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 (Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 1).

Komise hodlá posoudit dopady zavedení dalších unijních opatření, která by mohla doplnit opatření stávající, jako např. tržní opatření se silným mechanismem solidarity.

- (27) Z posouzení Komise vyplývá, že podle stávajících závazků přijatých na základě článku 4 nařízení (EU) 2018/841 by v roce 2030 měla čistá hodnota propadu uhlíku dosáhnout 225 milionů tun ekvivalentu CO₂. S cílem zaručit, aby bylo do roku 2030 vynakládáno na zmírňování změny klimatu dostatečné úsilí, je vhodné omezit na tuto úroveň příspěvek čistého pohlcení k plnění klimatického cíle Unie pro rok 2030. Tímto není dotčen přezkum příslušných právních předpisů Unie s cílem dosáhnout tohoto cíle.
- (28) K plnění klimatických cílů přispívají i výdaje z rozpočtu Unie a Nástroje Evropské unie na podporu oživení zřízeného nařízením Rady (EU) 2020/2094⁽¹³⁾, přičemž na podporu cílů v oblasti klimatu je vyčleněno alespoň 30 % celkové částky výdajů, a to na základě účinné metodiky a v souladu s odvětvovými právními předpisy.
- (29) S ohledem na cíl dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a na mezinárodní závazky vyplývající z Pařížské dohody je třeba dále usilovat o postupné ukončování energetických dotací, které nejsou s tímto cílem slučitelné, zejména dotací na fosilní paliva, aniž by tato činnost měla dopad na úsilí o snižování energetické chudoby.
- (30) Za účelem zajištění předvídatelnosti a jistoty pro všechny hospodářské subjekty, včetně podniků, pracovníků, investorů a spotřebitelů, a s cílem zajistit postupné snižování emisí skleníkových plynů a nezvratný přechod ke klimatické neutralitě by Komise měla případně navrhnout střednědobý cíl Unie v oblasti klimatu na rok 2040, a to nejpozději do šesti měsíců od prvního globálního hodnocení provedeného podle Pařížské dohody. Komise může předložit návrhy na revizi průběžného cíle s přihlédnutím ke zjištěním vyplývajícím z posouzení pokroku a opatření Unie i opatření členských států stejně jako k výsledkům globálního hodnocení a mezinárodního vývoje, včetně společných časových rámců vnitrostátně stanovených příspěvků. Jako nástroj ke zvýšení transparentnosti a odpovědnosti politiky Unie v oblasti klimatu by měla Komise při vypracovávání svého legislativního návrhu, kterým by stanovila klimatický cíl Unie na rok 2040, zveřejnit předpokládaný unijní orientační rozpočet emisí skleníkových plynů na období 2030–2050, definovaný jako orientační celkový objem čistých emisí skleníkových plynů, které by měly být podle očekávání v daném období emitovány, aniž by byly ohroženy závazky Unie podle Pařížské dohody, jakož i metodiku, z níž tento orientační rozpočet vychází.
- (31) Klíčovou součástí dlouhodobé globální reakce na změnu klimatu je adaptace. Nepříznivé dopady změny klimatu mohou potenciálně překročit adaptační kapacity členských států. Členské státy a Unie by proto měly zvyšovat svou adaptační kapacitu, posilovat svou odolnost a snižovat svou zranitelnost vůči změně klimatu podle článku 7 Pařížské dohody a maximalizovat vedlejší přínosy jiných politik a právních předpisů. Komise by měla přijmout strategii Unie pro přizpůsobení se změně klimatu v souladu s Pařížskou dohodou. Členské státy by měly přijmout komplexní vnitrostátní adaptační strategie a plány založené na důkladných analýzách změny klimatu a zranitelnosti vůči ní a na posouzení dosaženého pokroku a ukazatelích v této oblasti, a měly by vycházet z nejlepších dostupných a nejaktuálnějších vědeckých poznatků. Unie by měla usilovat o vytvoření příznivého regulačního prostředí pro vnitrostátní politiky a opatření, jež členské státy provádějí v zájmu adaptace na změnu klimatu. Zlepšení odolnosti vůči změně klimatu a adaptačních kapacit vyžaduje společné úsilí všech odvětví hospodářství a společnosti a také to, aby všechny relevantní právní předpisy a politiky byly jednotné a vzájemně soudržné.
- (32) Ekosystémy, lidé a ekonomiky ve všech regionech Unie se budou potýkat s významnými dopady změny klimatu, jako jsou extrémní horko, povodně, sucha, nedostatek vody, vzestup hladiny moří, tající ledovce, lesní požáry, vichřice a zemědělské ztráty. V nedávné době se vyskytly extrémní jevy, které již měly na ekosystémy významný dopad a ovlivnily kapacity lesní a zemědělské půdy pro pohlcování a ukládání uhlíku. Posílení adaptačních kapacit a odolnosti s ohledem na cíle udržitelného rozvoje OSN pomáhá minimalizovat dopady změny klimatu, řešit

⁽¹³⁾ Nařízení Rady (EU) 2020/2094, ze dne 14. prosince 2020, kterým se zřizuje Nástroj Evropské unie na podporu oživení, jehož účelem je podpořit oživení po krizi COVID-19 (Úř. věst. L 433 I, 22.12.2020, s. 23).

nevyhnutelné dopady sociálně vyváženým způsobem a zlepšit životní podmínky v zasažených oblastech. Včasná příprava na tyto dopady je nákladově efektivní a může mít rovněž značné vedlejší přínosy pro ekosystémy, zdraví a hospodářství. Pro zmírňování změny klimatu, adaptaci na tuto změnu a ochranu biologické rozmanitosti mohou být prospěšná zejména řešení založená na přírodních procesech.

- (33) V příslušných programech zavedených na základě víceletého finančního rámce se stanoví, že u projektů je nutné prověřovat jejich odolnost vůči možným nepříznivým dopadům změny klimatu, přičemž tato odolnost se musí zakládat na posouzení zranitelnosti vůči změně klimatu, posouzení rizik a na adaptačních opatřeních, a také je nutné prověřovat, zda jsou u projektů začleněny náklady na emise skleníkových plynů a pozitivní účinky opatření ke zmírnění změny klimatu do analýzy nákladů a přínosů. To přispívá k tomu, aby posuzování rizik souvisejících se změnou klimatu, jakož i zranitelnosti vůči změně klimatu a adaptace na ni byla zohledňována při investičních rozhodnutích Unie a jejím rozpočtovém plánování.
- (34) Při přijímání příslušných opatření k dosažení cíle klimatické neutrality na úrovni Unie a na vnitrostátní úrovni by členské státy, Evropský parlament, Rada a Komise měly zohlednit mimo jiné: přínos přechodu ke klimatické neutralitě pro veřejné zdraví, kvalitu životního prostředí, blahobyt občanů, prosperitu společnosti, zaměstnanost a konkurenceschopnost hospodářství; energetickou transformaci, posílení energetické bezpečnosti a řešení energetické chudoby; potravinové zabezpečení a cenovou dostupnost potravin; rozvoj udržitelných a inteligentních systémů mobility a dopravy; spravedlnost a solidaritu v rámci členských států a mezi nimi s ohledem na jejich ekonomickou způsobilost, vnitrostátní okolnosti, jako jsou specifika ostrovů, a potřebu postupného hospodářského sbližování; potřebu zajistit, aby transformace byla spravedlivá a sociálně vyvážená na základě vhodných vzdělávacích a školicích programů; nejlepší dostupné a nejaktuálnější vědecké poznatky, zejména zjištění IPCC; potřebu začlenit rizika související se změnou klimatu do rozhodnutí týkajících se investic a plánování; nákladovou efektivnost a technologickou neutralitu při snižování emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování a při zvyšování odolnosti; a postupné zlepšování ekologické vyváženosti a zvyšování úrovně ambicí.
- (35) Jak je uvedeno v Zelené dohodě pro Evropu, přijala Komise dne 9. prosince 2020 sdělení nazvané „Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – nasměrování evropské dopravy do budoucnosti“. V této strategii je stanoven plán udržitelné inteligentní budoucnosti evropské dopravy a akční plán směřující k dosažení 90 % snížení emisí z odvětví dopravy do roku 2050.
- (36) Aby se zajistilo, že Unie a členské státy zůstanou na dobré cestě k dosažení cíle klimatické neutrality a pokroku v oblasti adaptace, měla by Komise pravidelně hodnotit pokrok na základě informací podle tohoto nařízení, včetně informací podávaných a vykazovaných podle nařízení (EU) 2018/1999. S cílem umožnit včasnou přípravu na globální hodnocení podle článku 14 Pařížské dohody by závěry tohoto hodnocení měly být zveřejňovány každých pět let do 30. září, počínaje rokem 2023. To znamená, že zprávy podle čl. 29 odst. 5 a článku 35 uvedeného nařízení a v příslušných letech i související zprávy podle čl. 29 odst. 1 a článku 32 uvedeného nařízení by měly být předkládány Evropskému parlamentu a Radě současně se závěry tohoto hodnocení. V případě, že společný pokrok členských států směrem k dosažení cíle klimatické neutrality nebo v oblasti adaptace bude nedostatečný nebo opatření Unie nebudou v souladu s cílem klimatické neutrality nebo nebudou přiměřená, pokud jde o zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti nebo snižování zranitelnosti, měla by Komise přijmout nezbytná opatření v souladu se Smlouvami. Komise by rovněž měla pravidelně posuzovat příslušná vnitrostátní opatření a vydávat doporučení, pokud zjistí, že opatření členského státu nejsou v souladu s cílem klimatické neutrality nebo nejsou přiměřená, pokud jde o zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti a snižování zranitelnosti vůči změně klimatu.
- (37) Komise by měla zajistit, aby posuzování bylo důkladné a objektivní a vycházelo z nejaktuálnějších vědeckých, technických a sociálně-ekonomických poznatků a byla v něm zastoupena široká škála odborných názorů, a měla se ve svém hodnocení opírat o relevantní informace, včetně informací poskytnutých členskými státy, zprávy Evropské agentury pro životní prostředí, poradního výboru a Společného výzkumného centra Komise (JRC) a nejlepší dostupné a nejaktuálnější vědecké poznatky, včetně nejnovějších zpráv IPCC, IPBES a dalších mezinárodních orgánů, a také data získaná při pozorování Země, která poskytuje Evropský program monitorování Země Copernicus. Komise by ve svém posouzení měla také vycházet z orientační lineární trajektorie, která bude klimatické cíle Unie pro roky 2030 a 2040, jakmile budou přijaty, spojit s cílem klimatické neutrality Unie a která bude sloužit jako orientační nástroj pro odhad a hodnocení společného pokroku při plnění cíle Unie v oblasti klimatické neutrality. Orientační lineární trajektorii není dotčeno žádné rozhodnutí stanovit klimatický cíl Unie pro rok 2040. Vzhledem k tomu, že se Komise zavázala prozkoumat, jak může veřejný sektor používat

taxonomii EU v kontextu Zelené dohody pro Evropu, mělo by posouzení zahrnovat informace o environmentálně udržitelných investicích ze strany Unie a členských států v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852⁽¹⁴⁾, jakmile budou tyto informace k dispozici. Komise by měla využívat evropské a světové statistiky a údaje, pokud jsou k dispozici, a vyžadovat odborný přezkum. Ve vhodných případech by Komisi měla být v souladu se svým ročním pracovním programem nápomocna Evropská agentura pro životní prostředí.

- (38) Vzhledem k tomu, že významným faktorem přechodu ke klimatické neutralitě jsou občané a komunity, je třeba, aby bylo na všech úrovních, včetně vnitrostátní, regionální a místní úrovně, podporováno a usnadňováno výrazné zapojení veřejnosti a společnosti do opatření v oblasti klimatu, a to formou inkluzivního a přístupného procesu. Komise by proto měla spolupracovat se všemi částmi společnosti, včetně zainteresovaných subjektů zastupujících jednotlivá hospodářská odvětví, a poskytovat jim prostředky k tomu, aby mohly činit kroky směrem ke klimaticky neutrální společnosti odolné vůči změně klimatu, a to i prostřednictvím evropského klimatického paktu.
- (39) V souladu se závazkem Komise dodržovat zásady zdokonalení tvorby právních předpisů je třeba usilovat o to, aby nástroje Unie v oblasti snižování emisí skleníkových plynů byly vzájemně v souladu. Systém měření pokroku při dosahování cíle klimatické neutrality a jednotnosti opatření přijatých k dosažení tohoto cíle by měl vycházet z rámce správy stanoveného v nařízení (EU) 2018/1999 a být s ním v souladu a měl by zohledňovat všech pět rozměrů energetické unie. Zejména je třeba zajistit, aby systém pravidelného podávání zpráv a posoupnost posouzení a kroků Komise provedených na základě tohoto podávání zpráv byly sladěny s požadavky na předkládání informací a podávání zpráv členskými státy stanovenými v nařízení (EU) 2018/1999. Nařízení (EU) 2018/1999 by proto mělo být změněno tak, aby byl do příslušných ustanovení zahrnut cíl klimatické neutrality.
- (40) Změna klimatu je ze své podstaty přeshraniční problém, a proto je zapotřebí zajistit koordinovaný postup na úrovni Unie, který by účinně doplňoval a posiloval opatření členských států. Jelikož cíle tohoto nařízení, totiž dosažení cíle klimatické neutrality v Unii do roku 2050, nemůže být uspokojivě dosaženo členskými státy, ale spíše jich může z důvodu rozsahu a účinků být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné k dosažení uvedeného cíle,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Toto nařízení stanoví rámec pro nevratné a postupné snížení antropogenních emisí skleníkových plynů ze zdrojů a zlepšení pohlcování pomocí propadů, jež jsou upraveny právem Unie.

Toto nařízení stanoví závazný cíl klimatické neutrality v Unii do roku 2050 v zájmu dodržení dlouhodobého teplotního cíle uvedeného v čl. 2 odst. 1 písm. a) Pařížské dohody a zavádí rámec pro dosažení pokroku při plnění globálního adaptačního cíle stanoveného v článku 7 Pařížské dohody. Toto nařízení rovněž stanoví závazný cíl Unie dosáhnout čisté domácí snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030.

⁽¹⁴⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

Toto nařízení se vztahuje na antropogenní emise ze zdrojů a pohlcování pomocí propadů skleníkových plynů uvedených v části 2 přílohy V nařízení (EU) 2018/1999.

Článek 2

Cíl klimatické neutrality

1. Celounijní emise a pohlcování skleníkových plynů, jež jsou upraveny právem Unie, musí být v Unii nejpozději do roku 2050 vyrovnané, čímž se do uvedeného data emise sníží na čistou nulu, přičemž po tomto datu bude Unie usilovat o dosažení negativních emisí.
2. Příslušné orgány Unie a členské státy přijmou nezbytná opatření na úrovni Unie, resp. členských států, aby umožnily společné dosažení cíle klimatické neutrality stanoveného v odstavci 1, a to s přihlédnutím k významu podpory spravedlnosti a solidarity mezi členskými státy a nákladové efektivity při dosahování tohoto cíle.

Článek 3

Vědecké poradenství týkající se změny klimatu

1. Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu zřízený podle článku 10a nařízení (ES) č. 401/2009 (dále jen „poradní výbor“) slouží díky své nezávislosti a vědecké a technické odbornosti jako referenční místo k získávání vědeckých poznatků týkajících se změny klimatu.
2. Mezi úkoly poradního výboru patří:
 - a) posuzování nejnovějších vědeckých zjištění uvedených ve zprávách panelu IPCC a vědeckých údajů o klimatu, zejména pokud jde o informace důležité z hlediska Unie,
 - b) poskytování vědeckého poradenství a vydávání zpráv o stávajících i navrhovaných unijních opatřeních, klimatických cílech a orientačním emisním rozpočtu a jejich provázanosti s cíli tohoto nařízení a mezinárodními závazky Unie v rámci Pařížské dohody,
 - c) přispívání k výměně nezávislých vědeckých poznatků v oblasti modelování, sledování, slibného výzkumu a inovací, které přispívají ke snížení emisí nebo k jejich většímu pohlcování,
 - d) určování opatření a možností, jak úspěšně dosáhnout unijních klimatických cílů,
 - e) zvyšování povědomí o změně klimatu a jejich dopadech a podněcování dialogu a spolupráce mezi vědeckými subjekty v rámci Unie, které by byly doplňkem stávající činnosti a úsilí.
3. Činnost poradního výboru se řídí nejlepšími dostupnými a nejaktuálnějšími vědeckými poznatky, včetně nejnovějších zpráv IPCC, IPBES a dalších mezinárodních subjektů. Probíhá v rámci zcela transparentního postupu, přičemž zprávy výboru jsou přístupné veřejnosti. Poradní výbor může vzít v úvahu výsledky činnosti vnitrostátních poradních orgánů pro oblast klimatu uvedených v odstavci 4, pokud jsou k dispozici.
4. V rámci rozšiřování úlohy vědy v oblasti politiky v oblasti klimatu je každý členský stát vyzván k vytvoření vnitrostátního poradního orgánu pro oblast klimatu, který by poskytoval odborné vědecké poradenství příslušným vnitrostátním orgánům v rámci politiky v oblasti klimatu, jak stanovuje příslušný členský stát. Pokud se členský stát rozhodne zřídit takový poradní orgán, informuje o tom Evropskou agenturu pro životní prostředí.

Článek 4

Průběžné klimatické cíle Unie

1. Za účelem dosažení cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 je závazným cílem Unie v oblasti klimatu pro rok 2030 čisté domácí snížení emisí skleníkových plynů (emisí po odečtení propadů) do roku 2030 alespoň o 55 % ve srovnání s úrovní z roku 1990.

Při dosahování cíle uvedeného v prvním pododstavci upřednostňují příslušné orgány Unie a členské státy rychlé a předvídatelné snížení emisí a zároveň podporují jejich pohlcování pomocí přirozených propadů.

S cílem zajistit, aby bylo do roku 2030 vynaloženo dostatečné úsilí o zmírnění změny klimatu, je pro účely tohoto nařízení, a aniž je dotčen přezkum právních předpisů Unie uvedený v odstavci 2, omezen příspěvek čistého pohlčení emisí k dosažení cíle Unie v oblasti klimatu do roku 2030 na 225 milionů tun ekvivalentu CO₂. Za účelem zvýšení propadu uhlíku v Unii v souladu s cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality usiluje Unie o to, aby do roku 2030 dosáhla vyššího objemu čistého propadu uhlíku.

2. Do 30. června 2021 Komise přezkoumá příslušné právní předpisy Unie s cílem umožnit dosažení cíle stanoveného v odstavci 1 tohoto článku a cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1, a zváží přijetí nezbytných opatření, včetně přijetí legislativních návrhů, v souladu se Smlouvami.

V rámci přezkumu uvedeného v prvním pododstavci a budoucích přezkumů posoudí Komise zejména to, zda jsou na základě práva Unie k dispozici odpovídající nástroje a pobídky pro uvolnění potřebných investic, a podle potřeby navrhne příslušná opatření.

Po přijetí svých legislativních návrhů sleduje Komise legislativní postupy týkající se těchto jednotlivých návrhů a může Evropský parlament a Radu informovat o tom, zda bude možné na základě předpokládaného výsledku těchto legislativních postupů zvažovaných společně dosáhnout cíle stanoveného v odstavci 1. Pokud by se na základě předpokládaného výsledku nepodařilo dosáhnout cíle stanoveného v odstavci 1, může Komise přijmout v souladu se Smlouvami nezbytná opatření, mimo jiné legislativní návrhy.

3. S ohledem na dosažení cíle klimatické neutrality uvedeného v čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení bude stanoven celounijní cíl v oblasti klimatu na rok 2040. Za tímto účelem Komise nejpozději do šesti měsíců od prvního globálního hodnocení uvedeného v článku 14 Pařížské dohody předloží na základě podrobného posouzení dopadu tohoto nařízení případný legislativní návrh na jeho změnu, který by obsahoval cíl Unie v oblasti klimatu na rok 2040, přičemž zohlední závěry posouzení uvedených v člincích 6 a 7 tohoto nařízení a výsledky globálního hodnocení.

4. Při předkládání legislativního návrhu klimatického cíle Unie na rok 2040 podle odstavce 3 Komise zároveň zveřejní samostatnou zprávu obsahující orientační emisní rozpočet Unie na období 2030–2050, definovaný jako orientační celkový objem čistých emisí skleníkových plynů (vyjádřený jako ekvivalent CO₂, s uvedením samostatných informací o emisích a jejich pohlcování), které by měly být podle očekávání v daném období emitovány, aniž by přitom bylo ohroženo dodržení závazků, které Unie přijala v rámci Pařížské dohody. Předpokládaný orientační rozpočet Unie na emise skleníkových plynů se zakládá na nejnovějších dostupných vědeckých poznatcích, přihlíží k informacím poskytnutým poradním výborem, případně k příslušným právním předpisům Unie, které mají zajistit plnění klimatického cíle Unie na rok 2030. Komise zveřejní i metodiku, na níž je předpokládaný orientační rozpočet Unie na emise skleníkových plynů založen.

5. Při navrhování cíle Unie v oblasti klimatu pro rok 2040 v souladu s odstavcem 3 Komise zohlední:

- a) nejlepší dostupné a nejaktuálnější vědecké poznatky, včetně nejnovějších zpráv IPCC a poradního výboru,
- b) sociální a hospodářský dopad nečinnosti a její dopad na životní prostředí, včetně s tím spojených nákladů,
- c) nutnost zajistit spravedlivou a sociálně vyváženou transformaci pro všechny,
- d) nákladovou a hospodářskou efektivnost,
- e) konkurenceschopnost hospodářství Unie, zejména konkurenceschopnost malých a středních podniků a odvětví, u nichž hrozí největší riziko úniku uhlíku,
- f) nejlepší dostupné, nákladově účinné a bezpečné technologie, které je možné rozšiřovat,
- g) energetickou účinnost a zásadu „energetická účinnost v první řadě“, dostupnost energie a bezpečnost dodávek energie,
- h) spravedlnost a solidaritu v rámci členských států a mezi nimi,
- i) nutnost zajistit environmentální účinnost a pokrok v průběhu času,

- j) nutnost zachovat, spravovat a rozšiřovat přirozené propady uhlíku z dlouhodobého hlediska a chránit a obnovovat biologickou rozmanitost,
- k) investiční potřeby a příležitosti,
- l) mezinárodní vývoj a úsilí vynaložené za účelem dosažení dlouhodobých cílů Pařížské dohody a konečného cíle UNFCCC,
- m) stávající informace týkající se předpokládaného orientačního rozpočtu Unie na snižování emisí skleníkových plynů na období 2030–2050 uvedeného v odstavci 4.

6. Do šesti měsíců od druhého globálního hodnocení uvedeného v článku 14 Pařížské dohody může Komise navrhnout revizi cíle Unie v oblasti klimatu na rok 2040 v souladu s článkem 11 tohoto nařízení.

7. Ustanovení tohoto článku se průběžně přezkoumávají s ohledem na mezinárodní vývoj a úsilí vynaložené na dosažení dlouhodobých cílů Pařížské dohody, a to i pokud jde o výsledky mezinárodních jednání o společných lhůtách pro vnitrostátně stanovené příspěvky.

Článek 5

Přizpůsobení se změně klimatu

1. Příslušné orgány Unie a členské státy zajistí trvalý pokrok při zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti a snižování zranitelnosti vůči změně klimatu v souladu s článkem 7 Pařížské dohody.
2. Komise přijme v souladu s Pařížskou dohodou unijní strategii pro přizpůsobení se změně klimatu, kterou v rámci přezkumu stanoveného v čl. 6 odst. 2 písm. b) tohoto nařízení pravidelně přezkoumává.
3. Příslušné orgány Unie a členské státy rovněž zajistí, aby byla politika v oblasti přizpůsobení se změně klimatu v Unii a v členských státech provázaná, vzájemně se podporovala a měla vedlejší přínos pro odvětvové politiky, a usilují o lepší a jednotným způsobem prováděné začlenění problematiky adaptace na změnu klimatu do všech oblastí politiky, a to ve vhodných případech i do příslušných sociálně-ekonomických a environmentálních politik a činností, a také do vnější činnosti Unie. Zaměřují se zejména na nejvíce ohrožené a zasažené populace a odvětví a v rámci konzultací s občanskou společností zjišťují nedostatky v tomto ohledu.
4. Členské státy přijmou a provádějí s přihlédnutím ke strategii Unie k přizpůsobení se změně klimatu uvedené v odstavci 2 tohoto článku vnitrostátní adaptační strategii a plán založené na důkladných analýzách změny klimatu a zranitelnosti vůči ní a na posouzení dosaženého pokroku a ukazatelích v této oblasti, přičemž by měly vycházet z nejlepších dostupných a neaktuálnějších vědeckých poznatků. Členské státy zohlední ve své vnitrostátní strategii mimořádnou zranitelnost příslušných odvětví, mimo jiné zemědělství, a vodohospodářských a potravinových systémů, jakož i potravinového zabezpečení, a prosazují řešení blízka přírodě a adaptační opatření založená na ekosystémech. Členské státy svou strategii pravidelně aktualizují a uvádějí související aktuální informace ve zprávách předkládaných podle čl. 19 odst. 1 nařízení (EU) 2018/1999.
5. Do 30. července 2022 přijme Komise pokyny, v nichž stanoví společné zásady a postupy k určování, klasifikaci a obezřetnému řízení závažných fyzických klimatických rizik při plánování, vypracovávání, provádění a sledování projektů a programů projektů.

Článek 6

Posouzení pokroku a opatření Unie

1. Do 30. září 2023 a poté každých pět let provede Komise společně s posouzením stanoveným v čl. 29 odst. 5 nařízení (EU) 2018/1999 posouzení:
 - a) společného pokroku, jehož dosáhly všechny členské státy při plnění cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení;

b) společného pokroku, jehož dosáhly všechny členské státy v oblasti adaptace podle článku 5 tohoto nařízení.

Komise předloží závěry tohoto posouzení spolu se zprávou o stavu energetické unie vypracovanou v příslušném kalendářním roce v souladu s článkem 35 nařízení (EU) 2018/1999 Evropskému parlamentu a Radě.

2. Do 30. září 2023 a poté každých pět let provede Komise přezkum:

- a) soudržnosti opatření Unie s cílem klimatické neutrality stanoveným v čl. 2 odst. 1
- b) soudržnosti opatření Unie se zajištěním pokroku v oblasti adaptace podle článku 5.

3. Pokud Komise na základě posouzení uvedených v odstavcích 1 a 2 tohoto článku konstatuje, že opatření Unie nejsou v souladu s cílem klimatické neutrality stanoveným v čl. 2 odst. 1 nebo nejsou v souladu se zajištěním pokroku v oblasti adaptace podle článku 5 nebo že pokrok na cestě k dosažení uvedeného cíle klimatické neutrality nebo pokrok v oblasti adaptace podle článku 5 není dostatečný, přijme nezbytná opatření v souladu se Smlouvami.

4. Komise před přijetím každého návrhu opatření nebo legislativního návrhu, včetně rozpočtových návrhů, posoudí, zda je návrh v souladu s cílem klimatické neutrality stanoveným v čl. 2 odst. 1 a s cíli Unie v oblasti klimatu stanovenými do roku 2030 a 2040, a zahrne uvedené posouzení do posouzení dopadů připojeného k těmto opatřením nebo návrhům a výsledek uvedeného posouzení při přijetí zveřejní. Komise rovněž posoudí, zda jsou tyto návrhy opatření nebo legislativní návrhy, včetně rozpočtových návrhů, v souladu se zajištěním pokroku v oblasti adaptace podle článku 5. Při přípravě svých návrhů opatření a legislativních návrhů Komise usiluje o to, aby byly v souladu s cíli tohoto nařízení. V případě nesouladu uvede Komise ve svém posouzení souladu podle tohoto odstavce patřičné odůvodnění.

Článek 7

Posouzení vnitrostátních opatření

1. Do 30. září 2023 a poté každých pět let Komise posoudí:

- a) zda jsou vnitrostátní opatření, jež jsou na základě integrovaných vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, dlouhodobých národních strategií a dvouletých zpráv o pokroku předložených v souladu s nařízením (EU) 2018/1999 považována za relevantní pro dosažení cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 tohoto nařízení, v souladu s tímto cílem;
- b) zda jsou příslušná vnitrostátní opatření v souladu se zajištěním pokroku v oblasti adaptace podle článku 5 s přihlédnutím k vnitrostátním adaptačním strategiím uvedeným v čl. 5 odst. 4.

Komise předloží závěry tohoto posouzení Evropskému parlamentu a Radě spolu se zprávou o stavu energetické unie vypracovanou v příslušném kalendářním roce v souladu s článkem 35 nařízení (EU) 2018/1999.

2. Pokud Komise při náležitém zohlednění společného pokroku posuzovaného v souladu s čl. 6 odst. 1 konstatuje, že opatření členského státu nejsou v souladu s cílem klimatické neutrality stanoveným v čl. 2 odst. 1 nebo nejsou v souladu se zajištěním pokroku v oblasti adaptace podle článku 5, může pro daný členský stát vydat doporučení. Komise svá doporučení zveřejní.

3. Pokud jsou vydána doporučení v souladu s odstavcem 2, uplatní se tyto zásady:

- a) dotčený členský stát do šesti měsíců po obdržení doporučení oznámí Komisi, jakým způsobem hodlá příslušná doporučení zohlednit v duchu solidarity mezi členskými státy a Uníí a mezi členskými státy navzájem;

- b) poté, co podá oznámení podle písmena a) tohoto odstavce, uvede dotčený členský stát ve své následující integrované vnitrostátní zprávě o pokroku v oblasti energetiky a klimatu předložené v souladu s článkem 17 nařízení (EU) 2018/1999 v roce následujícím po roku vydání doporučení, jakým způsobem zohlednil daná doporučení; pokud se dotčený členský stát rozhodne nezabývat se doporučeními nebo jejich podstatnou částí, předloží Komisi odůvodnění;
- c) doporučení doplňují nejnovější doporučení pro jednotlivé země vydaná v rámci evropského semestru.

Článek 8

Společná ustanovení o posouzení Komise

1. Komise při svém prvním a druhém posouzení uvedeném v člancích 6 a 7 vychází z orientační lineární trajektorie, která stanoví plán snižování čistých emisí na úrovni Unie a propojují cíl Unie v oblasti klimatu pro rok 2030 podle čl. 4 odst. 1, cíl Unie v oblasti klimatu pro rok 2040, jakmile bude přijat, a cíl klimatické neutrality stanovený v čl. 2 odst. 1.
2. Po prvním a druhém posouzení uvedeném v odstavci 1 Komise při každém následném posouzení vychází z orientační lineární trajektorie propojující cíl Unie v oblasti klimatu pro rok 2040, jakmile bude přijat, a cíl klimatické neutrality stanovený v čl. 2 odst. 1.
3. Kromě vnitrostátních opatření uvedených v čl. 7 odst. 1 písm. a) vychází Komise ve svém posouzení uvedeném v člancích 6 a 7 alespoň z:
 - a) informací předložených a oznámených podle nařízení (EU) 2018/1999;
 - b) zpráv Evropské agentury pro životní prostředí, poradního výboru a Společného výzkumného střediska Komise (JRC);
 - c) evropských a světových statistik a údajů, včetně statistik a údajů Evropského programu monitorování Země Copernicus, údajů o zaznamenaných a odhadovaných ztrátách vyplývajících z nepříznivých dopadů změny klimatu a odhadů nákladů vyplývajících z nečinnosti nebo opožděného provedení opatření, jsou-li k dispozici;
 - d) nejlepších dostupných a nejaktuálnějších vědeckých poznatků, včetně nejnovějších zpráv IPCC, IPBES a dalších mezinárodních subjektů; a
 - e) případných doplňujících informací týkajících se environmentálně udržitelných investic ze strany Unie nebo členských států, případně včetně investic v souladu s nařízením (EU) 2020/852.
4. Evropská agentura pro životní prostředí je v souladu se svým ročním pracovním programem Komisi nápomocna při vypracovávání posouzení uvedeného v člancích 6 a 7.

Článek 9

Účast veřejnosti

1. Komise spolupracuje se všemi složkami společnosti, aby jim poskytla prostředky, které jim umožní podnikat kroky k dosažení spravedlivé a sociálně vyvážené transformace na klimaticky neutrální společnost odolnou vůči změně klimatu. Komise usnadňuje inkluzivní a přístupný proces na všech úrovních, včetně vnitrostátní, regionální a místní úrovně a se zapojením sociálních partnerů, akademické a podnikatelské sféry, občanů a občanské společnosti, za účelem výměny osvědčených postupů a stanovení opatření, která přispějí k dosažení cílů tohoto nařízení. Komise může vycházet rovněž z veřejných konzultací a víceúrovňových dialogů o klimatu a energetice zřízených členskými státy v souladu s články 10 a 11 nařízení (EU) 2018/1999.
2. Komise využívá veškeré vhodné nástroje včetně evropského klimatického paktu k tomu, aby zajistila účast občanů, sociálních partnerů a zúčastněných stran, podpořila dialog a šířila vědecky podložené informace o změně klimatu a jejich sociálních a genderových aspektech.

Článek 10

Odvětvové plány

Komise spolupracuje s hospodářskými odvětvími v Unii, která se rozhodnou vypracovat orientační dobrovolné plány pro dosažení cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1. Komise sleduje vytváření takovýchto plánů. Tato spolupráce zahrnuje usnadňování dialogu na úrovni Unie a sdílení osvědčených postupů mezi příslušnými zúčastněnými stranami.

Článek 11

Přezkum

Do šesti měsíců od každého globálního hodnocení uvedeného v článku 14 Pařížské dohody předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o fungování tohoto nařízení spolu se závěry, k nimž dospěla posouzení uvedená v člancích 6 a 7 tohoto nařízení, přičemž zohlední:

- a) nejlepší dostupné a nejaktuálnější vědecké poznatky, včetně nejnovějších zpráv IPCC a poradního výboru;
- b) mezinárodní vývoj a úsilí vynaložené na dosažení dlouhodobých cílů Pařížské dohody.

Ke zprávě Komise mohou být případně připojeny legislativní návrhy na změnu tohoto nařízení.

Článek 12

Změny nařízení (ES) č. 401/2009

Nařízení (ES) č. 401/2009 se mění takto:

- (1) vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 10a

1. Zřizuje se Evropský vědecký poradní výbor pro změnu klimatu (dále jen „poradní výbor“).
2. Poradní výbor tvoří 15 předních vědeckých odborníků s odbornými znalostmi pokrývajícími široké spektrum relevantních vědních oborů. Členové poradního výboru musí splňovat kritéria stanovená v odstavci 3. Nejvýše dva členové poradního výboru smějí mít státní příslušnost téhož členského státu. Nezávislost členů poradního výboru musí být nezpochybnitelná.
3. Členy poradního výboru jmenuje správní rada na základě otevřeného, spravedlivého a transparentního výběrového řízení na období čtyř let, které může být jednou prodlouženo. Při výběru členů poradního výboru usiluje správní rada o zajištění rozmanitých vědeckých a odvětvových odborných znalostí a o vyvážené genderové a zeměpisné zastoupení. Výběr se zakládá na těchto kritériích:
 - a) vynikající vědecká odbornost;
 - b) zkušenosti s prováděním vědeckých hodnocení nebo poskytováním vědeckého poradenství v daném oboru;
 - c) rozsáhlé odborné znalosti v oborech týkajících se klimatu a životního prostředí nebo v jiných vědeckých oborech relevantních z hlediska plnění klimatických cílů Unie;
 - d) pracovní zkušenosti v mezioborovém prostředí v mezinárodním kontextu.
4. Členové poradního výboru jsou jmenováni za svou osobu a svá stanoviska vydávají naprosto nezávisle na členských státech a orgánech Unie. Poradní výbor zvolí z řad svých členů předsedu na čtyřleté období a přijme jednací řád.

5. Poradní výbor doplňuje činnost agentury a při provádění svých úkolů jedná nezávisle. Svůj pracovní program stanoví poradní výbor nezávisle a při jeho vypracování provádí konzultace se správní radou. Předseda poradního výboru informuje o uvedeném programu a jeho provádění správní radu a výkonného ředitele.“;

(2) V článku 11 se doplňuje nový odstavec, který zní:

„5. Rozpočet agentury zahrnuje také výdaje související s poradním výborem.“

Článek 13

Změny nařízení (EU) 2018/1999

Nařízení (EU) 2018/1999 se mění takto:

1) v čl. 1 odst. 1 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) provádění strategií a opatření navržených k dosažení cílů a úkolů energetické unie a dlouhodobých závazků Unie týkajících se emisí skleníkových plynů v souladu s Pařížskou dohodou, zejména unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 (*), a pro první desetileté období od roku 2021 do roku 2030, zejména cílů Unie v oblasti energetiky a klimatu pro rok 2030;

(*) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1).“;

2) v článku 2 se bod 7 nahrazuje tímto:

„7) „odhady“ prognózy antropogenních emisí skleníkových plynů ze zdrojů a pohlcení pomocí propadů nebo prognózy vývoje energetického systému, které zahrnují alespoň kvantitativní odhady na období šesti po sobě jdoucích budoucích let končící číslicí 0 nebo 5, které bezprostředně následují po roce, za nějž se podává zpráva;“;

3) v čl. 3 odst. 2 se písmeno f) nahrazuje tímto:

„f) posouzení dopadů plánovaných politik a opatření k dosažení cílů uvedených v písmeni b) tohoto odstavce, včetně jejich soudržnosti s unijním cílem klimatické neutrality stanoveným v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119, dlouhodobými cíli snižování emisí skleníkových plynů podle Pařížské dohody a dlouhodobými strategiemi podle článku 15 tohoto nařízení;“;

4) v čl. 8 odst. 2 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„e) způsobu, jakým stávající politiky a opatření a plánované politiky a opatření přispívají k dosažení unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119.“;

5) článek 11 se nahrazuje tímto:

„Článek 11

Víceúrovňový dialog o klimatu a energetice

Každý členský stát zřídí v souladu s vnitrostátními předpisy víceúrovňový dialog o klimatu a energetice, v jehož rámci se mohou místní orgány, organizace občanské společnosti, podnikatelská sféra, investoři a další důležité zúčastněné strany a široká veřejnost aktivně zapojit a projednávat dosažení unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119 a různé scénáře zvažované pro energetickou a klimatickou politiku, včetně dlouhodobých scénářů, a přezkoumávat dosažený pokrok, pokud již nemá strukturu, která by sloužila témuž účelu. V rámci tohoto dialogu se mohou projednávat integrované vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu.“;

6) článek 15 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Do 1. ledna 2020, poté do 1. ledna 2029 a následně každých 10 let každý členský stát připraví a předloží Komisi svou dlouhodobou strategii s perspektivou 30 let, která je v souladu s unijním cílem klimatické neutrality stanoveným v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119. Členské státy by v případě potřeby měly tyto strategie každých pět let aktualizovat.“;

b) v odstavci 3 se písmeno c) nahrazuje tímto:

„c) dosažení dlouhodobého snížení emisí skleníkových plynů a zlepšení jejich pohlcování pomocí propadů ve všech odvětvích v souladu s unijním cílem klimatické neutrality stanoveným v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119 v kontextu nezbytného snížení emisí skleníkových plynů a zlepšení pohlcování uhlíku pomocí propadů podle Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) s cílem snížit emise skleníkových plynů v Unii nákladově efektivním způsobem a zlepšit pohlcování uhlíku pomocí propadů v zájmu dodržení dlouhodobého teplotního cíle stanoveného v Pařížské dohodě tak, aby se dosáhlo rovnováhy mezi antropogenními emisemi ze zdrojů a pohlcováním skleníkových plynů pomocí propadů v rámci Unie a poté případně negativních emisí;“;

7) článek 17 se mění takto:

a) v odstavci 2 se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) informace o pokroku dosaženém při plnění cílů, včetně pokroku při plnění unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119, cílů a příspěvků stanovených v integrovaném vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu, a při financování a provádění politik a opatření nezbytných k jejich dosažení, včetně vyhodnocení skutečných investic oproti původním investičním předpokladům;“;

b) odstavec 4 se nahrazuje tímto:

„Komise, které je nápomocen Výbor pro energetickou unii uvedený v čl. 44 odst. 1 písm. b), přijme prováděcí akty, pomocí kterých stanoví strukturu, formát, technické podrobnosti a zpracování pro informace uvedené v odstavcích 1 a 2 tohoto článku, včetně metodiky pro podávání zpráv o postupném ukončování dotací v oblasti energetiky, zejména na fosilní paliva, v souladu s čl. 25 písm. d).“;

8) v čl. 29 odst. 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) pokrok dosažený jednotlivými členskými státy při plnění jejich cílů, včetně pokroku při plnění unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119, cílů a příspěvků a provádění politik a opatření stanovených v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu;“;

9) článek 45 se nahrazuje tímto:

„Článek 45

Přezkum

Do šesti měsíců od každého globálního hodnocení podle článku 14 Pařížské dohody podá Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o fungování tohoto nařízení, jeho příspěvku ke správě energetické unie, jeho příspěvku k dlouhodobým cílům Pařížské dohody, pokroku při plnění cílů v oblasti klimatu a energetiky pro rok 2030 a unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119, dodatečných cílech v rámci energetické unie a o souladu ustanovení tohoto nařízení týkajících se plánování, podávání zpráv a sledování s dalšími právními předpisy Unie nebo rozhodnutími týkajícími se úmluvy UNFCCC a Pařížské dohody. Ke zprávám Komise mohou být případně připojeny legislativní návrhy.“;

10) část 1 přílohy I se mění takto:

a) v oddíle A bodě 3.1.1. se písmeno i) nahrazuje tímto:

„i. Politiky a opatření pro dosažení cíle stanoveného nařízením (EU) 2018/842, jak je uvedeno v bodě 2.1.1, a politiky a opatření pro soulad s nařízením (EU) 2018/841, pokrývající všechna klíčová odvětví produkující emise a odvětví podporující jejich pohlcování, s přihlédnutím k unijnímu cíli klimatické neutrality stanovenému v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119“;

b) v oddíle B se doplňuje následující bod:

„5.5. Přispění plánovaných politik a opatření k dosažení unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119“;

11) v příloze VI písm. c) se bod viii) nahrazuje tímto:

„viii) hodnocení přispění dané politiky nebo opatření k dosažení unijního cíle klimatické neutrality stanoveného v čl. 2 odst. 1 nařízení (EU) 2021/1119 a k dosažení dlouhodobé strategie uvedené v článku 15 tohoto nařízení“;

Článek 14

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 30. června 2021.

Za Evropský parlament
Předseda
D.M. SASSOLI

Za Radu
Předseda
J.P. MATOS FERNANDES